

Finanssivalvonnan painopisteet varautumisen valvonnassa

Vakuutusalan varautumisen uudet haasteet -koulutustilaisuus 1.2.2011
Jukka Vesala, apulaisjohtaja

- Edistämme finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta sekä asiakkaan- ja sijoittajansuojaa
- Työskentelemme sen puolesta, että asiakkaat voisivat Suomessa asioida finanssialan palveluntarjoajien kanssa luottavaisin mielin

- Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan

Laki Finanssivalvonnasta 1

Fivan valvottavina lähestulkoon kaikki finanssialan toimijat

- pankit ja muut luottolaitokset
 - vahinko-, henki- ja jälleenvakuutusyhtiöt
 - työeläkevakuutusyhtiöt
 - eläkesäätiöt
 - eläke-, sairaus- ja muut vakuutuslaitokset
 - vakuutusyhdistykset
 - työttömyyskassat
 - vakuutusedustajat
 - muut vakuutusalan toimijat
 - sijoituspalveluyritykset
 - rahastoyhtiöt
 - arvopaperikeskus
 - pörssi
 - maksulaitokset
-
- Valvottavaluettelot kaikista Fivan valvottavista osoitteessa Finanssivalvonta.fi

■ Tehokas riskiperusteinen ja ennakoiva valvonta:

- Havaitaan ja ehkäistään mahdollisuuksien mukaan ennakoita vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja toiminnan jatkuvuutta uhkaavat riskit

■ Tehokas kriisien hallinta:

- Rajoitetaan kriisien ja häiriöiden vaikutukset ja kustannukset finanssisektorilla

■ Häiriöt normaaliaikoina ja poikkeusoloissa (valmiuslaki):

- Valvottavien toiminnan jatkuvuussuunnittelu ja varautuminen häiriöihin
- Yhteistoiminta häiriötilanteissa

■ Taloudelliset kriisit:

- Kriisinhallinta yhteistyössä muiden viranomaisten ja finanssialan kanssa

■ Palveluiden jatkuvuus ja finanssisektorin vakaus edellyttävät hyvää varautumistasoa ja käytännössä toimivaa yhteistyötä

- Toimintatavat luotava ennakolta ja niitä on harjoiteltava
- Yhteistyö ei synny välttämättä spontaanisti kriisin hetkellä

- **Varautuminen häiriöihin on osa valvottavan operatiivisten riskien hallintaa ja johdon vastuulla**
- **Varautumistoimilla pyritään:**
 - lieventämään häiriöiden vaikutusta
 - nopeuttamaan palautumista häiriöistä
- **Fivan tehtävä omalta osaltaan varmistaa, että varautumistoimet ovat riittäviä**
- **Fivan keinovalikoima:**
 - sääntely ja ohjeistus
 - varautumistoimenpiteiden tarkastaminen
 - jatkuva valvonta
 - osallistuminen viranomaisten ja toimialan yhteistyöhön varautumisasioissa

- **Fivan sääntely pohjautuu lainsäädäntöön: edellytetään riittävää riskienhallintaa ja asetettu varautumisvelvollisuus poikkeusoloihin**
 - Valmiuslaki
 - Finanssimarkkinoiden lainsäädäntö (vakuutusyhtiölaki, vakuutusyhdistyslaki ...)
 - Solvenssi II Direktiivin Artikla 41: Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten on varmistettava kohtuullisin toimenpitein toiminnan jatkuvuus ja laadittava varautumissuunnitelmat
- **Fivan määräys- ja ohjekokoelma**
- **Finanssialan toimijoiden ja viranomaisten yhteistyö (varautumisohjeet):**
 - Finanssialan sektori
 - Vakuutusalan pooli, Rahoitushuoltopooli
- **Yhteisissä kriisiharjoituksissa saadut kokemukset**
 - Esim. FATO2009

■ Ohjeet poikkeusoloihin varautumisesta vakuutussektorille:

- Varautumisvelvollisuuden tavoite ja sisältö
- Valmiussuunnitelmaa koskevat vaatimukset
- Tietojen hallinta ja tietotekniikka
- Ulkoistettuja toimintoja koskeva varautuminen

■ Fivan operatiivisten riskien hallinnan standardi pankeille:

- Keskeisillä liiketoiminnoilla ajantasaiset ja riittävät jatkuvuussuunnitelmat
- Vastuut jatkuvuussuunnittelulle määritelty ja liiketoimintaprosessit priorisoitu
- Liiketoimintojen uhka- ja haavoittuvuusanalyysit ja IT- toipumissuunnitelmat
- Vaatimukset poikkeusolojen tietojenkäsittelylle
- Valmiussuunnitelma (voi olla osana jatkuvuussuunnitelmaa)

■ Erilaisia uhkia:

- ICT-infraa koskevat häiriöt, esim. laaja tietoliikennekatkos
- Ongelmat maksuliikenteessä
- Laajat sähkökatkokset
- Pandemia
- Laaja lakko
- Jne...

■ Mihin kaikkeen pitää varautua ja miten varautua?

- ➔ **Säätelyn vaatimusten täyttäminen, mutta myös uhkakuvien sovittaminen omaan toimintaan!**

■ Palveluketjujen piteneminen ja riippuvuus muista toimijoista

- Kansainvälistynyt finanssisektori
- Palveluntuottamisen ulkoistaminen ja edelleen ulkoistaminen

➔ Varautuminen ei ole pelkästään omissa käsissä vaan varautumista on tehtävä ja harjoitettava yhteistyössä omien kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa

■ Mikä on riittävä varautumisen aste?

- Mm. Huoltovarmuuskeskus, Vakuutusalan pooli ja Fivan sääntely ohjaavat

➔ Vastuu varautumisasioissa kuitenkin entistä enemmän alan toimijoilla

- Bank Of New York Mellon, 2/2008
- Jopa 12,5 milj. henkilön tilinumerot ja sosiaaliturvatunnukset sisältäneet varmuuskopionauhat katosivat (arvopaperien omistuksiin liittyen)
- Nauhoja kuljetti ulkopuolinen palveluntarjoaja
- Nauhoilla olleita tietoja ei ollut salattu
- Kustannuksia vaikeaa arvioida
 - mahdollinen asiakaskato ja huono maine
 - mahdolliset vahingonkorvauskanteet
 - pankin toimenpiteet: asiakkaiden tilien tehostettu monitorointi, vakuutus identiteettivarkauden varalta, omien toimintamallien läpikäynti ja parantaminen, jne.
- Esiin tulleita puutteita: alihankkijan valinta, tietoturvapuutteet, varautumisen puutteet
- Jatkuvuussuunnitelmassa varauduttava tällaiseenkin?!

- **Valvonnassa korostunut merkittävien järjestelmähankkeiden seuraaminen ja jatkuvuuden varmistaminen niiden yhteydessä**
- **Varautumisen tärkeyttä korostettu myös ylimmälle johdolle**
- **Jatkossa suunnataan resursseja enenevässä määrin myös vakuutussektorin tarkastamiseen**
 - Jatkuvuussuunnittelun ja IT-varajärjestelyjen tarkastaminen osana operatiivisen riskin teematarkastuksia vakuutusyhtiöissä
 - Aloitettiin syksyllä 2010 ja jatketaan keväällä 2011

- **Valvottavat ovat panostaneet jatkuvuussuunnitteluun:**
 - IT-infra: suuremmilla toimijoilla yleensä 2 rinnakkain toimivaa konekeskusta
 - Kriittisille toiminnoille on laadittu jatkuvuussuunnitelmat
- **Kehittämiskohteita joissakin tapauksissa:**
 - Jatkuvuussuunnitelmia tulisi tarkentaa
 - Jatkuvuussuunnitelmia tulisi testata paremmin
 - Tietoja ei yleensä ole varmistettu kahden rinnakkain toimivan konekeskuksen ulkopuolelle

- **Vakuutus- ja rahoitustoimialojen läheiset kytkökset**
- **Vakuutustoimialan vastauksissa korostui tietotekninen varautuminen ja maksuliikenteen toimivuus, mutta muilta osin harjoitustilanteiden vaikutukset vakuutusalaan koettiin vähäisemmiksi**
- **Tilannekuvan muodostamisen ja välittämisen tärkeys toimijoiden välillä korostui**
 - Varautumisohjeissa tulisi esitellä käytännöt tilannekuvan muodostamiselle
 - Toimialan yhteistoiminta tilannekuvan muodostamisessa
- **Finanssisektorin infrastruktuurin tarkempi selvitys erityisesti tietoliikenteen osalta koettiin tarpeelliseksi**

Kiitos!

Jukka.Vesala@Finanssivalvonta.fi